

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2084/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Ч. Голубовић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ АД Београд, ради дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3927/22 од 27.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3927/22 од 27.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 65/21 од 16.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужени повредио начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација тужиоца, на тај начин што је тужиоцу у периоду од 16.06.2011. године до 19.07.2015. године исплаћивана зарада у мањем износу него другим запосленима који су код туженог обављали исте послове у истом периоду, чиме је извршена дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, односно право на једнаку накнаду за рад и једнаке вредности. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде нематеријалне штете због дискриминације исплати износ од 99.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.930,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3927/22 од 27.12.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца, потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 65/21 од 16.05.2022. године и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, погрешно утврђеног чињеничног стања, битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда поступка на коју тужилац у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био радно ангажован код туженог по основу уговора о привременим и повременим пословима у периоду од 15.06.2011. до 19.07.2015. године. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2080/18 од 23.11.2018. године, поништен је као незаконит акт туженог којим је раскинут уговор о обављању привремених и повремених послова од 19.06.2015. године и утврђено да је овде тужилац по сили закона засновао радни однос на неодређено време код туженог дана 16.06.2015. године, те да је тужени обавезан да тужиоца врати на рад. У току је парница по тужби овде тужиоца против туженог и ради исплате материјалне штете због мање исплаћених и неисплаћених примања и доприноса за период од 16.06.2011. године до 19.07.2015. године те накнаде нематеријале штете због душевних болова услед повреде личног и пословног угледа. Тужбом у овој парници тужилац тражи да се утврди да је према њему извршена дискриминација у области рада, да је повређено његово лично својство његов радноправни статус, а да се дискриминаторско понашање огледа у исплати мање зараде за исти рад у односу на друге запослене који су обављали исте послове код туженог, или који су са туженим закључили уговор о раду на неодређено време.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да је захтев неоснован. Налазе да се радноправни статус тужиоца не може окарактерисати као његово лично својство у смислу дискриминације будући да уговор о обављању привремених и повремених послова представља вид флексибилне форме рада који Закон о раду познаје, какве форме рада представљају пробни рад, рад на одређено време, радни однос за обављање послова ван простора послодавца са кућним помоћним особљем, где се закључује одређени уговор који не представља уговор о раду на неодређено време. Уговор о обављању привремених и повремених послова које је тужилац закључио не представља основ дискриминације у смислу разлога дискриминације, већ форму рада која не представља лично својство тужиоца. Уговор о обављању привремених и повремених послова јесте посебан именовани уговор којим се заснива уговорни однос између послодавца и одређеног лица, али не и радни однос. Дискриминација подразумева неједнако поступање према лицима која се налазе у сличној или истој ситуацији, без објективног разумног оправдања када се оно заснива на неком личном својству. Стога је закључено да нису испуњени услови у смислу члана 45. Закона о забрани дискриминације да би се могло утврдити постојање дискриминације и да постоји различито поступање према једнакима, тј да не постоји

дискриминаторско поступање од стране туженог. Закључено је и да нису испуњени ни услови из члана 6. Закона о забрани дискриминације којим је прописано да непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији било којим актом, радњом или пропуштањем стављају или су стављени у неповољнији положај или би могли бити стављени у неповољнији положај. Тужилац није стављен ни у какав неповољнији положај, а у конкретном случају не постоји ни посредна дискриминација. Такође је закључено да није учињена ни повреда предвиђена чланом 8. ни чланом 16. Закона о забрани дискриминације.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају не постоји дискриминација на коју се тужилац позива. Правилно су нижестепени судови закључили да радноправни статус тужиоца не може представљати његово лично својство. Ово из разлога што уговор о обављању привремених и повремених послова представља вид посебне форме рада који познаје Закон о раду. Закључивањем таквог уговора не може се сматрати актом дискриминације јер је то форма рада која не представља лично својство тужиоца. Таквим уговором се заснива одређени однос између послодавца и одређеног лица. Сходно закљученом уговору лице које обавља такве послове добија одређене принадлежности и погодности. Друга лица која су у сталном радном односу имају друге принадлежности и одређена права, па то што иста имају закључен уговор о раду на неодређено време не значи да је тужилац дискриминисан јер са њим није закључен такав уговор. Закључивање таквог уговора и поступање по њему не може се сматрати повређивањем личног својства тужиоца у смислу Закона о дискриминацији, па је правилно закључено да тужилац није учинио вероватним да је тужени учинио повреду начела једнаких права и обавеза – дискриминацију у односу на њега.

Наводима ревизије не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Чињеница да се тужилац позива на друге пресуде није од значаја, јер радња дискриминације зависи од контекста у ком је учињена, па се не може поистовећивати статус тужиоца са статусом и радњама које су учињене у предметима и пресудама на које се тужилац позива. Радноправни статус је лично својство у смислу дискриминације, ако је закон предвидео могућност заснивања таквог односа и ако је у свему поступљено у складу са напред назначеним уговором.

Ни остали наводи из ревизије тужиоца нису од таквог значаја да могу да доведу до другачије одлуке суда.

Имајући у виду све напред изложено, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**